

30-pelin tehtäväkortit

1. Metsän seinä on vain vihreä ovi... Hetkinen! Ensisilmäyksellä metsä näyttää kyllä vihreältä, mutta kun katsotte lähempää ja tarkemmin, huomaatte sen kätkevän sisäänsä suuren kirjon erilaisia värejä ja sävyjä. Mikä on sinun lempivärisi? Etsi se tai lempiväriäsi mahdollisimman lähellä oleva väri tai sävy metsästä. Esitelkää lempivärinne toisillenne. Kerro muille, miksi pidät juuri kyseisestä väristä.

2. Nenät käyttöön! Kierrelkää metsässä ja nuuhkikaa mahdollisimman monia eri kohteita. Miltä puut tuoksuvat? Millainen tuoksu on sammaleessa tai maassa? Mikä tuoksu on metsän hienoin, mikä taas vähemmän miellyttävä? Mikä on yleisesti lempituoksusi ja mitä se kertoo sinusta? Vertailkaa suosikkituoksujanne.

3. Etsikää puu, jonka ympäri yletytte vain ottamalla toisianne kädestä kiinni. Halatkaa puuta - painakaa korvanne puun runkoon ja kuunnelkaa hiljaa. Tämän jälkeen käykää kyykkyyyn ja koskettakaa puun runkoa, maata, kiviä ja sammalta puun ympärillä koko kämmenellänne. Mikä kosketus tuntuu kaikkein mukavimmalta? Kerro muille.

4. Puut, kuten me ihmisetkin, ovat yksilöitä ja niillä on erilaisia ominaisuuksia. Etsikää jokaista ryhmänne jäsentä eniten muistuttava puuyksilö. Jokainen päättäköön itse, mikä puu itseä eniten muistuttaa. Muistakaa, että meillä on muitakin ominaisuuksia kuin ulkonäkö! Näyttäkää valitsemanne puut toisillenne ja perustelkaa valintanne.

5. Pesä on paikka, jonka eläin tekee tai valitsee suojataksaan itseään tai poikasiaan. Joskus ihminenkin hakee suojaan metsästä. Valitkaa itsellenne metsästä suojaava ”pesä”, johon kaikki mahdutte. Istukaa pesässänne hetki selät vastakkain toisiinne nojaten. Kertokaa kukin toisillenne, mistä asioista sinä saat elämässäsi voimaa - mikä sinulle on tärkeää?

6. Luonto ja metsät ovat kautta aikain inspiroineet suomalaisia runoilijoita. Hakekaa ohjaajalta jokaiselle oma metsäruno. Etsikää sopiva rauhallinen paikka runojen lukemiseen toisillenne. Keskustelkaa runojen herättämistä ajatuksista. Mikä runo tuntuu sinulle omimmalta ja miksi?

7. Luonnontilaisessa metsässä kasvaa yleensä useita eri puulajeja toistensa lomassa. Minkälainen metsä tämä on? Montako eri puulajia löydätte / tunnistatte? Tehtävä on suoritettu, kun jokainen ryhmänne jäsen on käynyt koskettamassa tai halaamassa jotakin eri puulajia. Etsikää ja raportoikaa metsälähettiläälle ennen seuraavaa heittoa.

(Erlaisia puulajeja ovat esim. mänty, kuusi, haapa, pihlaja, tervaleppä, harmaaleppä, raita, hieskoivu, rauduskoivu, vaahtera, metsälehmus, pähkinäpensas, jalava, tammi, saarni, kataja...)

8. Luonnontilaisessa metsässä kasvaa yleensä eri-ikäisiä ja –kokoisia puita. Löydättekö niitä tästä metsästä? Etsikää sormen paksuinen (taipuisa) puu, ranteen paksuinen puu, halauksen kokoinen puu (kädet riittävät puunrungon ympäri) ja jättiläinen (kädet eivät yletä ympäri). Etsikää, kokeilkaa ja raportoikaa metsälähettiläälle ennen seuraavaa heittoa.

9. Jos metsästä löytyy lahonnutta puuta, siellä voi myös elää jokin Suomen 6000 uhanalaisesta metsälajista. Viidennes suomalaisen metsän eliölajeista elää jossakin vaiheessa lahopuulla tai tarvitsee sitä löytääkseen ravintoa. Löydättekö tästä metsästä pystyyn kuolleita tai maahan kaatuneita lahoavia puita? Etsikää ja raportoikaa metsälähettiläälle ennen seuraavaa heittoa.

10. Haapa on elämän puu. Se on tärkeä luonnon monimuotoisuuden ylläpitäjä, ns. avainlaji, josta moni muu eliö on riippuvainen. Haavan rungolla voi elää jopa 200 erilaista eliötä. Löytyykö tästä metsästä haapaa? Löytyykö metsästä niin suuri haapa, että halausotteella yhden oppilaan kädet eivät ylety sen rungon ympärille? Etsikää, kokeilkaa ja raportoikaa metsälähettiläälle ennen seuraavaa heittoa.

11. Onko tämä metsä arvokas luonnon monimuotoisuuden kannalta? Hakekaa ohjaajalta pikatesti, jonka avulla voitte määrittää tämän metsän luontoarvoja. Raportoikaa lopuksi metsälähettiläälle ennen seuraavaa heittoa.

12. Tämä metsä on arvokas, koska... Keksikää viisi syytä, miksi juuri tämä metsä kannattaisi rauhoittaa metsänhakuilta ja rakentamiselta! Kertokaa metsälähettiläälle ennen seuraavaa heittoa.

13. Nyt haastattelemaan! Etsikää metsästä eläin ja haastatelkaa sitä! Hakekaa ensin metsälähettiläältä haastattelulomake. Esittäkää kysymykset löytämälleen metsän asukkaalle ja kuunnelkaa (keksikää!) vastaukset. Saatte siis toimia otuksen tulkkeina!

14. Kerätkää mahdollisimman nopeasti sata käpyä.

15. Valitkaa ryhmästäne yksi, josta tehdään sokko. Voitte hakea ohjaajalta liinan silmien sitomista varten tai käyttää jotakin omaa vaatekappaletta. (Kolmen hengen ryhmissä 1 sokko, 2 taluttajaa. Neljän hengen ryhmissä 2 sokkoa ja kummallakin 1 taluttaja.)

Ohjeet näkeville: Ohjaa sokko turvallisesti hieman mutkittlevaa reittiä jonkin valitsemasi puun luo. Anna sokon rauhassa tunnustella valittua puuta ja sen ympäristöä, kunnes hän uskoo tunnistavansa sen kaikkien muiden puiden joukosta. Sen jälkeen johdata sokko takaisin lähtöpaikalle, jossa siteen saa ottaa sokon silmiltä. Nyt sokon tehtävä on yrittää löytää tunnustelemansa puu näköaistinsa perusteella. Voit tarvittaessa auttaa antamalla vihjeitä oikeasta suunnasta. Kun puu on löytynyt, osia vaihdetaan ja näkevä pääsee sokoksi!

16. Valitkaa ryhmästäne yksi, joka sulkee silmänsä – hänestä tulee kamera (sokko). Te muut, näkevät, olette valokuvaajia. (Kolmen hengen ryhmissä 1 kamera, 2 valokuvaajaa. Neljän hengen ryhmissä 2 kameraa ja kummallakin 1 valokuvaaja.)

Ohjeet valokuvaajille: Taluta sokkoa turvallisella otteella rauhallista tahtia jonkin kiinnostavan tai kauniin näköisen kohteen luo. Laukaise kamera taputtamalla sokon olkapäätä ja sanomalla ”klik”. Tällöin sokko saa aukaista silmänsä ja tallentaa kuvan kameran muistikortille eli omaan muistiinsa. Sitten sokko sulkee taas silmänsä ja valokuvaaja valitsee uuden kuvauskohteen. Kuvaaja voi ottaa kamerallaan kolme kuvaa, jonka jälkeen vaihtakaa osia, eli kuvaajasta tulee kamera ja kamerasta kuvaaja.

17. Tehkää seuraavat neljä ihmispatsasta siten, että jokainen koskee johonkuhun ryhmän jäsenen. Lisäksi seuraavien ryhmän jäsenten yhteenlaskettujen ruumiinosien pitää koskettaa maata tai puuta:

1. patsas: 4 jalkaa ja 4 kättä

2. patsas: 3 jalkaa, 2 polvea ja 4 kättä

3. patsas: 4 jalkaa, 1 takapuoli, 18 sormeaa ja 2 kyynärpäätä

4. patsas: 2 päätä, 2 kantapäätä, 5 varvasta, 10 sormeaa, 1 takapuoli

18. Mitä haluaisit sanoa puulle? Hakekaa metsälähettiläältä kynät ja paperinpalat. Sen jälkeen valitkaa itsellenne omat puut ja kirjoittakaa jokainen puulenne jokin viesti. Viesti voi olla esimerkiksi pyyntö, kiitos, toive, kysymys tai vaikka runo. Kun viestit ovat valmiita, lukekaa ne ääneen toisillenne. Lopuksi taitelkaa viestilaput pieneksi mytyksi ja piilottakaa ne oman puunne juurelle tai sen kaarnan koloon.

19. Etsikää jokaiselle sellainen oma puu, jonka ympäri käsivarret juuri ylettävät. Paina korvasi puun runkoa vasten ja kuuntele puuta. Ehkä puu kertoo sinulle jotakin tai kenties sinä kerrot sille jotakin – voit vaikka kertoa salaisuutesi puulle luottamuksella. Puu ei kerro sitä koskaan eteenpäin. Tutkaile maata puusi juurella. Yritä löytää maasta jokin omasta puustasi irronnut asia (esimerkiksi oksa, lehti, neulanen, käpy..) ja ota se mukaasi merkinä ikuisesta salaisuudesta puun kanssa.

20. Nyt haastattelemaan! Bongatkaa tämän metsän käyttäjä ja haastatelkaa häntä! Haastatelkaa satunnaista metsässä liikkujaa tai ohikulkijaa (mutta jos sellaisia ei ole näköpiirissä, voitte haastatella myös jotakuta luokkatoveria tai opettajaanne). Esitelkää itsenne ja kysykää, onko metsä hänelle tärkeä. Jos on niin miksi? Raportoikaa metsälähettiläälle.

21. Millä tavalla ihmisen toiminta näkyy tässä metsässä? Jos tulisitte tähän metsään vapaa-aikananne, niin mitä täällä olisi mukava tehdä? Mikä on mielestänne parasta tässä metsässä? Kertokaa metsälähettiläälle ennen seuraavaa heittoa.

22. Mitä metsä sinulle merkitsee? Mieti kolme asiaa ja kerro ne muille ryhmässä. (Apukysymyksiä: Käytkö metsässä? Jos käyt, mitä teet siellä? Jos et käy, miksi et? Kuljetko koulumatkan / harrastusmatkan jonkin metsän kautta?) Kerro muille jokin oma muistosi metsästä (esim. kun olit pieni).

23. Ennen muinoin suomalaiset palvoivat metsän jumalia. Palvontapaikan nimi oli hiisi. Siellä uhrattiin ja suoritettiin palvontamenoja. Hiisi sijaitsi usein kumpareella tai mäellä. Hiisi saattoi myös olla vahva ja kummallinen metsän asukki, joka paiskoi kiviä kallioon. Etsikää yhdessä metsästä haltijaolentoille jokin pieni ja kaunis lahja, jonka jätätte hiidenkiven päälle.

24. Etsikää itsellenne amuletit eli esineet, joihin metsän haltijaolentojen voima on siirtynyt. Amuletti voi olla esimerkiksi erikoisen värinen kivi, kaunis oksa, linnun sulka tai muu merkki eläimistä. Valitkaa itsellenne amuletit ja pitäkää ne tästä lähtien mukanaan tuomassa onnea. Huom! Amuletit ovat elottomia, eli elävää kasvia tai oksaa ei saa taittaa.

25. Etsikää metsän haltijan asuinpaikka = yksinään kasvava suuri, laajalle oksiaan levittävä vanha puu. Olkaa hetki hiljaa puun äärellä. Pyytäkää haltijalta mielessänne anteeksi, jos olette vahingoittaneet metsää tai sen asukkaita joskus jotenkin.

26. Onko sinulla jokin lempinimi? Metsiemme kuninkaalla karhulla on myös monta lempinimeä. Nyt vain kävi niin, että joku sekoitteli sanoja oikein soppakauhalla. Saatteko selville karhun lempinimet?

TONKOI

MM KÄEN MIES

PÖPÖP

VAATESÄRMI

JJ MUNAVILLAA

NOKINEN MIES

27. Laulakaa jokin tähän hetkeen sopiva laulu yhdessä ryhmän kanssa.

28. Kenellä ryhmästänne on pisin keskisormi? Vertailkaa. Se, jolla on pisin keskisormi, saa kiivetä puuhun. Valitkaa turvallinen eli riittävän tukeva puu. Muiden tehtävä on avustaa kiipeäjää kiipeämään puuhun ja laskeutumaan puusta turvallisesti.

29. Siipien suojaaja! Menkää kiinni muihin ryhmäläisiin ja olkaa kuin linnut: levittäkää siipenne toisten ympärille. Käykää sen jälkeen sanomassa ”Lykkyä tykö” kätellen muille ryhmille.

30. Kaikki loppuu aikanaan – niin myös tämä peli. Huutakaa yhteen ääneen kolme kertaa kuuluvalla äänellä niin, että kaikki ryhmät varmasti kuulevat: ”Metsässä on ihanaa, tulkaa heti tänne, Xxxxx (ryhmän nimi) kutsuu!” Viimeiseen tehtävään tarvitsette nimittäin kaikkia luokkatovereitanne. Metsälähteläs ohjeistaa tehtävän.

Lopputehtävä koko ryhmälle:

HÄNTÄ

Oppilaat menevät ensin jonoon siten, että ensimmäisenä numeron 30 saavuttanut ryhmä on jonossa häntäpäässä eli viimeisenä. Jokainen ottaa edessään seisovaa vyötäisiltä kiinni. Jonossa viimeisenä olijalle laitetaan vyötärön kohdalle taakse narunpätkästä tehty häntä, joka on helposti kiskaistavissa pois. Jonon etummaisen tehtävänä on kiskaista häntä takimmaiselta pois, kun taas takimmaisen tehtävä on pyrkiä estämään hännän riisto. Jonon etummaisten on autettava jonon ensimmäistä hännän riistossa ja toisaalta jonon takimmaisten eli ”voittajaryhmän” on autettava hännän suojelussa. Käsien tulee pysyä vyötäisillä koko tehtävän ajan.

Ohjaaja kertoo, että viimeisessä tehtävässä Xxxxx (”voittajaryhmän” nimi) häntä näkyy jo. Muiden ryhmien tehtävä on nyt yrittää saada tuosta hännästä kiinni, jotta peli voidaan päättää yhteiseen voittoon.